

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРАЦІЇ ESG-ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Сирцева С.В., канд. екон. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0003-4824-3741>

Анотація: У роботі досліджено теоретико-методичні засади інтеграції ESG-звітності в систему бухгалтерського обліку в умовах посилення вимог до сталого розвитку. Обґрунтовано необхідність розширення облікової системи з урахуванням екологічних, соціальних та управлінських аспектів діяльності підприємств. Визначено ключові проблеми інтеграції ESG-звітності та запропоновано напрями її впровадження, що передбачають розширення об'єктів обліку, формування ESG-індикаторів, інтеграцію звітності та цифровізацію облікових процесів.

Ключові слова: ESG-звітність, бухгалтерський облік, сталий розвиток, інтегрована звітність, цифровізація обліку.

У сучасних умовах розвитку глобальної економіки, посилення інтеграційних процесів та переходу до моделі сталого розвитку відбувається трансформація вимог до інформаційного забезпечення управління підприємствами. Традиційна система бухгалтерського обліку, орієнтована переважно на формування фінансової звітності, не забезпечує повною мірою відображення впливу діяльності підприємств на довкілля, соціальну сферу та систему корпоративного управління, що набуває дедалі більшого значення для стейкхолдерів.

За таких умов особливого значення набуває концепція Environmental, Social, Governance (ESG), яка визначає нові підходи до оцінювання результативності діяльності підприємств з урахуванням нефінансових факторів. ESG-звітність перетворюється на важливий інструмент забезпечення прозорості бізнесу, підвищення його інвестиційної привабливості та управління ризиками [1], а розвиток міжнародних стандартів сталого розвитку, зокрема Global Reporting Initiative (GRI), формує нові вимоги до системи бухгалтерського обліку як базового джерела відповідної інформації [2].

Водночас у науковій літературі наголошується, що впровадження ESG-звітності потребує розробки нових теоретико-методичних підходів до її інтеграції в систему бухгалтерського обліку, зокрема шляхом розширення об'єктів обліку та удосконалення методів оцінювання нефінансових показників [3, 4]. Інтеграція ESG-показників сприяє підвищенню якості фінансового аналізу та управлінських рішень, однак відсутність єдиного методичного підходу до їх облікового відображення та інтеграції у фінансову звітність залишається суттєвою проблемою [5, 6].

Посилення регуляторних вимог у сфері розкриття інформації про сталий розвиток, зокрема в ЄС, зумовлює необхідність трансформації бухгалтерського обліку у напрямі інтегрованого відображення фінансових і нефінансових показників. Для України ці питання набувають особливої актуальності в умовах євроінтеграції та адаптації облікової системи до міжнародних стандартів, що обумовлює потребу у подальшому розвитку теоретико-методичних засад інтеграції ESG-звітності.

Це зумовлює необхідність дослідження напрямів інтеграції ESG-звітності в систему бухгалтерського обліку та обґрунтування відповідних теоретико-методичних підходів до її реалізації.

Одним із ключових напрямів інтеграції ESG-звітності є розширення об'єктів бухгалтерського обліку. Традиційна облікова система повинна доповнюватися такими елементами, як екологічні витрати, соціальні інвестиції та витрати на забезпечення належного рівня корпоративного управління.

Важливим елементом інтеграції ESG у систему обліку є формування системи аналітичних ESG-індикаторів, які повинні бути пов'язані з обліковими даними. Це сприятиме кількісному вимірюванню нефінансових показників та підвищенню їх аналітичної цінності. Як зазначається у дослідженнях, стандартизація ESG-показників є необхідною умовою забезпечення їх зіставності та використання у фінансовому аналізі та аудиті [5]. Крім того, системний підхід до формування таких індикаторів відповідає сучасним вимогам міжнародних стандартів звітності сталого розвитку [2].

Наступним напрямом є інтеграція фінансової та нефінансової звітності, що передбачає впровадження концепції інтегрованої звітності. Такий підхід забезпечує формування єдиного інформаційного простору, де фінансові результати доповнюються ESG-показниками. Дослідження підтверджують, що інтеграція звітності сприяє підвищенню прозорості бізнесу, покращенню якості управлінських рішень та зростанню довіри інвесторів [7].

Суттєву роль у процесі інтеграції ESG-звітності відіграє цифровізація обліково-аналітичних процесів. Використання сучасних інформаційних систем, автоматизація збору та обробки даних, а також впровадження цифрових платформ дозволяють забезпечити своєчасність і достовірність ESG-інформації. Використання цифрових технологій та автоматизація облікових процесів забезпечують своєчасність і достовірність ESG-інформації [8].

Крім того, важливим напрямом є удосконалення інституційного та нормативно-методичного забезпечення інтеграції ESG-звітності. Зокрема, необхідною є розробка національних стандартів обліку з урахуванням вимог сталого розвитку, методичних рекомендацій щодо обліку нефінансових показників та підвищення ролі професійних організацій у впровадженні ESG-практи. Адаптація облікової системи до сучасних викликів потребує комплексного підходу, який поєднує теоретичні та практичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку.

Таким чином, інтеграція ESG-звітності в систему бухгалтерського обліку передбачає її трансформацію у комплексну інформаційно-аналітичну систему, здатну забезпечити формування релевантної інформації для прийняття

управлінських рішень, підвищення прозорості діяльності підприємств та їх відповідність міжнародним стандартам сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Yadav S., Dash S. S., Chakraborty D. Environmental, Social, and Governance (ESG) Reporting: A Systematic Review. *Sustainable Development*. 2025. Vol. 33. P.3455–3477. DOI: <https://doi.org/10.1002/sd.3306>.
2. Bais B., Nassimbeni G., Orzes G. Global Reporting Initiative: Literature review and research directions. *Journal of Cleaner Production*. 2024. Vol. 471. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.143428>.
3. Burritt R. L., Schaltegger S. Sustainability accounting and reporting: fad or trend? *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2010. Vol. 23. No. 7. P. 829–846. DOI: <https://doi.org/10.1108/09513571011080144>.
4. Dasinapa M. B. The integration of sustainability and ESG accounting into corporate reporting practices. *Advances in Applied Accounting Research*. 2024. Vol. 2. No. 1. P. 13–25. DOI: <https://doi.org/10.60079/aaar.v2i1.167>.
5. Tăbîrcă A. I., Busu M., Trică C. L., Mureșan G. M. Professional determinants in ESG reporting for financial analysis and auditing. *Systems*. 2025. Vol. 13. No. 10. DOI: <https://doi.org/10.3390/systems13100898>.
6. Sundarasan S., Rahman A. A., Danlami M. R., Said J. Understanding ESG reporting drivers: governance, sustainability and accounting integration. *Cogent Business & Management*. 2026. Vol. 13. no. 1. DOI: <https://doi.org/10.1080/23311975.2026.2622212>.
7. Косташ Т. В., Михалків А. А., Кудлаєва Н. В. Адаптація бухгалтерських систем до стандартів сталого розвитку: нові стратегії ведення обліку. *Ефективна економіка*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.39>.
8. Крюкова І. О., Руденко С. В., Накісько О. В. Цифровізація як інструмент забезпечення сталого обліку. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 77. С. 178-184. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.77-29>.

Abstract: the paper examines the theoretical and methodological foundations of integrating ESG reporting into the accounting system in the context of increasing requirements for sustainable development. The need to expand the accounting system to incorporate environmental, social and governance aspects of enterprise activity is substantiated. The key challenges of ESG reporting integration are identified, and directions for its implementation are proposed, including the expansion of accounting objects, development of ESG indicators, integration of reporting, and digitalisation of accounting processes.

Keywords: ESG reporting, accounting, sustainable development, integrated reporting, digitalisation of accounting.